

Reacties & meningen

Onderwerpen voor de bijbelstudievereniging

Henk Bouwmeester

Het valt inderdaad niet mee om in een paar woorden te vertellen welke onderwerpen de afgelopen jaren op het rooster van de vereniging hebben gestaan. Want zonder enige toelichting zeggen die roosters vaak niet zo heel erg veel. De opgave wordt helemaal moeilijk wanneer je ook nog eens moet vertellen hoe deze onderwerpen behandeld werden en wat je ermee kunt in je persoonlijke leven.

Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat er maar weinig reacties van lezers binnenkwamen op de oproep in *WegWijs*. Maar de enkele reactie die binnenkwam, sneed wel hout.

De bijbelstudievereniging 'Oester' uit Assen stuurde ons de roosters van de afgelopen drie seizoenen. (Tussen twee haakjes: wat een prachtige naam voor een mannenvereniging; afgeleid van de oosterwijk, maar met een nadrukkelijke toespeling op de prachtige parel die in een oester groeit). Het ene jaar zijn de onderwerpen in hoofdzaak uit het Nieuwe Testament genomen, het andere jaar uit het Oude Testament. Voor het eerste deel van het huidige seizoen staan alleen oudtestamentische onderwerpen op het rooster. Maar die krijgen in de uitwerking en bespreking vast en zeker een nieuwtestamentische uitwerking. De titels van de onderwerpen beginnen namelijk allemaal met het woord *tôledôt*, het voortgebrachte. Prof. B. Holwerda pleitte indertijd ervoor om achter het woord *tôledôt* steeds Gods voortbrengende hand te zien.¹ Gods voortbrengende hand in de *tôledôt* van hemel en aarde, van Adam, Noach, Noachs zonen, Sem, Terach, Ismaël, Isaak, Esau en Jakob. Het idee de *tôledôts* op het rooster te plaatsen berustte op de herinnering van een paar leden aan de vroegere godsdienstlessen van ds. Van 't Riet (destijds predikant in Pieterburen) op de middelbare school. Onderwerpen voor de bijbelstudievereniging Henk Bouwmeester Tijdens het werkcongres in Zwolle vroeg ik een van de andere leden van deze mannenvereniging waarnaar zijn voorkeur uitging, naar onderwerpen uit het Oude of juist uit het Nieuwe Testament. 'Och,' antwoordde hij, 'dat maakt me niet uit, als we maar met de Bijbel bezig zijn.' Gelijk heeft hij, want door het lezen en bestuderen van de Bijbel leer je God kennen, leer je wie Hij is. Aad Kamsteeg omschreef dat nog niet zo lang geleden heel indringend en tegelijk heel mooi: In het perspectief van de eeuwigheid moet onze diepste vreugde niet liggen in zegeningen die God ons geeft, maar in God zelf.²

Inspraak van leden

Het is zeker niet ongebruikelijk dat verenigingen de leden vragen onderwerpen aan te dragen voor het komende seizoen. Soms wordt daaraan ruimschoots gehoor gegeven, soms helemaal niet. Wanneer geen suggesties gedaan worden, moet het bestuur de onderwerpen verzinnen. Moeilijk is dat doorgaans niet. Want net zoals de leden van de verenigingen hun suggesties vaak baseren op uitgaven van de Bijbelstudiebond,³ doen de besturen dat ook. Dat kunnen de uitgaven in boekvorm zijn (vroeger noemden we dat schetsen), gemeenteschetsen (te downloaden) of thema's van *WegWijs*.

Een bijkomend voordeel hiervan is dat met deze keuzes zowel onderwerpen uit het Oude Testament als uit het Nieuwe Testament aan de orde komen. Zelfs onderwerpen uit de

kerkgeschiedenis kunnen zo een plaats veroveren op de roosters van de verenigingen. (Over dat ‘veroveren’ later meer). Hoewel de praktijk veelal wel is dat in het ene seizoen meer onderwerpen uit het Oude Testament op het rooster staan en in een volgend seizoen juist onderwerpen uit het Nieuwe Testament, streeft niet iedere vereniging zo bewust naar een evenwicht tussen onderwerpen uit het Oude en Nieuwe Testament. Wel laten besturen zich bij de uiteindelijke keuze van de onderwerpen leiden door een (veronderstelde) actualiteitswaarde van een onderwerp. Dat geldt zeker voor de zogeheten ‘vrije onderwerpen’.

Een goed evenwicht ontstaat vanzelf

Bij de mannenvereniging ‘Schrift en belijdenis’ in Zwijndrecht is dat ook min of meer de praktijk. In een goede bespreking worden immers als vanzelf lijnen vanuit het Oude Testament naar het Nieuwe Testament getrokken. En omgekeerd. Heilshistorische lijnen die de grootheid, almacht en genade van God tekenen en laten kennen. Want daarom gaat het uiteindelijk toch. God leren kennen en eren als de Almachtige, de Schepper van hemel en aarde die de wereld zo liefhad dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

Als je op die manier bijbelstudie doet, is het gevaar niet zo groot dat je bijbelteksten zo exegetiseert dat Gods woorden daarin haast niet meer hoorbaar zijn. Of dat je met je diepgraverij een omtrekkende beweging maakt, waardoor je de tekst en de boodschap daarvan niet voldoende op je persoonlijke leven betreft.

Hoewel de belijdenisgeschriften van tijd tot tijd een goede plaats op de roosters gekregen hebben, kan dat niet zo nadrukkelijk gezegd worden van onderwerpen uit de kerkgeschiedenis. En dat is jammer, want de kerkgeschiedenis is nog altijd actueel. Misschien, zo is de suggestie, kan de Bijbelstudiebond helpen door naast thema’s in *WegWijs* ook eens een goed toegankelijke uitgave over de kerkgeschiedenis uit te geven.

Kerkgeschiedenis?!

Die suggestie klonk ook door in het gesprek met de vrouwenvereniging ‘Met hart en mond’ in Zwijndrecht. Want, zo zei men, het lijkt alsof de interesse voor kerkgeschiedenis niet zo groot is. Misschien wel omdat de bronnen die voor de bespreking gebruikt kunnen worden, soms als wat moeilijk ervaren worden. Overigens heeft de vereniging nooit veel moeite om onderwerpen voor het komende seizoen te vinden. Suggesties van leden, al of niet op een vergadering verwoord, worden opgeschreven. Tweemaal per jaar worden aan de hand van die groslijst onderwerpen voor behandeling en bespreking gekozen. Voorkeur hebben onderwerpen uit het Oude en Nieuwe Testament. Vaak geeft een verkrijgbare uitgave van de Bijbelstudiebond de doorslag voor de definitieve keuze. Een enkele keer is dat een gemeenteschets. Omdat het bondsdagonderwerp altijd weer bijzonder aanspreekt en nuttig is voor je persoonlijke geloofsgroei, heeft het bondsdagnummer van *WegWijs* een vaste plaats op het rooster.

Samen de Bijbel bestuderen

De bijbelstudievereniging ‘De Ontmoeting’ in Ermelo (geen lid van de Bijbelstudiebond, wel hebben allen een abonnement op *WegWijs*) stelt het rooster doorgaans ook samen aan de hand van suggesties van leden. Leden gaan daarvoor naar de plaatselijke boekwinkel en kijken welk materiaal geschikt lijkt. Niet zelden valt de keuze dan op een uitgave van de Bijbelstudiebond. Maar ook krijgen hoofdstukken uit een boek dat op de catechisatie gebruikt wordt (bijv. *Het Woord vooraf* van ds. Egbert Brink), een plaats op het rooster. En zo wordt ook een verbinding gemaakt tussen de bijbelstudie van volwassenen en de catechisatie aan de jeugd van de kerk. De

meeste leden van de vereniging zijn echtparen. Men hecht eraan om (ook) in verenigingsverband als man en vrouw dezelfde bijbelstudie te doen. De naam van de vereniging duidt ook daarop: *De ontmoeting*. Elkaar ontmoeten bij een open Bijbel. En zo ook samen God ontmoeten. Want door het lezen in en bestuderen van de Bijbel leer je God beter kennen en ervaar je zijn nabijheid.

Nooit te oud om te leren.

De leden van de vrouwenvereniging ‘Het Woord als richtsnoer’ in Zwijndrecht zullen hiermee van harte instemmen. Hoewel de meeste leden al een hele tijd aan hun levensavond zijn begonnen, zijn zij dankbaar nog altijd veel dingen te mogen leren. Een keer of zes per jaar staat een thema uit *WegWijs* op het rooster. Tijdens de overige (ongeveer twaalf vergaderingen) wordt een onderwerp uit de Bijbel of belijdenis bestudeerd en besproken. Meestal wordt daarvoor een uitgave van de Bijbelstudiebond gebruikt. Een heel enkele keer hebben sommige leden weleens moeite het in de schets aangereikte beeld te plaatsen over het beeld dat zij decennia eerder gevormd hebben of aangereikt kregen. Hun moeite laten zij de auteur of uitgever van de schets overigens wel weten.

Voor sommige leden valt het mede door hun hoge leeftijd niet mee een inleiding te maken. Je mag daarom gerust een gedeelte uit de schets of een andere, passende overdenking lezen of laten lezen. En als je een inleiding wilt maken, maar er toch wat tegen opziet, is er altijd wel iemand die je wil helpen. Want met elkaar naar elkaar omzien staat hoog in het vaandel van de vereniging. Ook daarvoor zijn zij dankbaar. Maar, het is al gezegd, het meest dankbaar zijn ze dat zij nog zoveel leren mogen. Juist in hun late levensavond. Nog steeds en meer te mogen leren wie God is.

Samen op weg

Sinds een paar jaar is er in Zwijndrecht een gemengde bijbelstudievereniging van leden uit de CGK en GKv. Als regel komen zij eenmaal per maand op een zondagavond bijeen. Voor bijbelstudie en voor meditatie. Men doet dat aan de hand van een boekje (*Psalmen*) uit de reeks *Luisterend leven*. Deze reeks – onder redactie van drs. A. Romkes en ds. Niek Tramper – ‘begeeft zich in het spoor van het belijden van de kerk der eeuwen en brengt mediteren over en bestuderen van de Schrift bij elkaar’.⁴ De bijbelstudies geven achtergrondinformatie over de bijbelgedeelten en wijzen op bijzonderheden. Iedere bijbelstudie omvat drie onderdelen voor persoonlijke stille tijd, als aanloop naar de aansluitende bijbelstudie voor de groep.

- 1 Ds. E.C. Luth, *Hij begon. Momenten uit Genesis*, p. 9.
- 2 Drs. Aad Kamsteeg, in: *De Reformatie*, jrg. 8 , nr. 4, p. 75.
- 3 De uitgaven van de Bijbelstudiebond staan vermeld op de één na laatste bladzijde van *WegWijs*.
- 4 De informatie over deze reeks is verkregen via www.eo.nl